

Projekt

Zatwierdzony w dniu 12.04.2021 r. przez Zarząd
Powiatu Tarnogórskiego

**UCHWAŁA NR .....
RADY POWIATU TARNOGÓRSKIEGO**

z dnia ..... 2021 r.

w sprawie przyjęcia „Powiatowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie realizowanego w Powiecie Tarnogórskim w latach 2021-2024”

Na podstawie art. 4 ust. 1 pkt 3 i pkt 3a, art. 12 pkt 11 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 roku o samorządzie powiatowym (tekst jednolity: Dz. U. z 2020 r. poz. 920) oraz art. 6 ust. 3 pkt 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (tekst jednolity: Dz. U. z 2020 r. poz. 218 z późn. zm.¹⁾)

**Rada Powiatu
uchwała:**

§ 1. Przyjmuje się „Powiatowy Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie realizowany w Powiecie Tarnogórskim w latach 2021-2024” w treści stanowiącej załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Zarządowi Powiatu Tarnogórskiego.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

§ 4. Uchwała podlega ogłoszeniu w sposób zwyczajowo przyjęty.

---

¹⁾Przepisy wprowadzające zmiany opublikowano w: Dz. U. z 2020 r. poz. 956

PROGRAM
PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY W RODZINIE ORAZ OCHRONY
OFIAR PRZEMOCY W RODZINIE
REALIZOWANY W POWIECIE TARNOGÓRSKIM
W LATACH 2021 - 2024

POWIATOWE CENTRUM POMOCY RODZINIE
TARNOWSKIE GÓRY
2021 ROK

I. WPROWADZENIE

Przemoc jest jednym z najczęściej pojawiających się zjawisk patologicznych w rodzinie. Występuje niezależnie od poziomu wykształcenia, statusu społecznego, materialnego czy kręgu kulturowego rodziny.

Wymienia się cztery główne formy przemocy: przemoc fizyczną, znęcanie się psychiczne i/lub emocjonalne, wykorzystywanie seksualne oraz zaniedbywanie. Ostatnio coraz częściej mówi się o jeszcze jednym rodzaju przemocy – przemocy ekonomicznej.

Za przemoc fizyczną uznaje się nieprzypadkowe obrażenia poniesione w wyniku przemocy ze strony osoby stosującej przemoc, z którym osoba doświadczająca przemocy pozostaje w relacji bliskości. Rozróżnia się przemoc fizyczną czynną i bierną. Czynne formy przemocy to klapsy, policzkowanie, bicie pięścią, przedmiotami, kopanie, oparzenia, zadawanie ran ciętych, szarpanych, duszenie, usiłowanie lub dokonanie zabójstwa. Natomiast do biernej przemocy fizycznej zalicza się różnego rodzaju zakazy, na przykład mówienia w określonym czasie, załatwiania potrzeb fizjologicznych, areszt domowy. Ofiarami przemocy fizycznej są zarówno dzieci jak i osoby dorosłe.

Znęcanie się psychiczne to najbardziej nieuchwytna forma maltretowania. Zalicza się do niego izolację, ograniczenie pożywienia i snu, narzucanie własnych poglądów, wyzywanie, poniżanie, upokarzanie, hipnozę, narkotyzowanie, groźbę zabójstwa. Jest to także „pozbawianie ofiary osobistej mocy”. Przemoc psychiczna często towarzyszy przemocy fizycznej, seksualnej oraz zaniedbaniu.

Przemoc seksualna to nadużycie i wykorzystanie seksualne oraz gwałt. Podobnie jak w przypadku innych form przemocy, tak i ta, dotyczy zarówno dorosłych, jak i dzieci. Literatura wymienia aż siedem typów wykorzystania seksualnego dziecka. Przemoc seksualna ma miejsce również w małżeństwie. Dotyczy ona wówczas gwałtu oraz zmuszania lub nakłaniania do prostytucji. Wydaje się, że przemoc seksualna jest najbardziej krzywdząca, ponieważ skupia w sobie zarówno elementy psychicznego jak i fizycznego wykorzystania.

Jedną z najmniej dostrzeganą formą przemocy wobec dzieci jest zaniedbanie, które przynosi jednak bardzo dramatyczne skutki. Nierzadko ma ono swój początek już w płodowym okresie życia dziecka, a objawia się niehigienicznym trybem życia matki, niewłaściwym odżywianiem, paleniem papierosów, piciem alkoholu oraz podejmowaniem działań związanych z ryzykiem poronienia. Do zachowań rodziców będących zaniedbaniem już po narodzinach dziecka zalicza się między

innymi: niewystarczające odżywianie (zarówno pod względem ilości jak i jakości), brak właściwej ochrony przed chorobami, opieszale ich leczenie, zakłócanie snu dziecka, awanturowanie się w jego obecności, narażanie na wypadki, zatrucie powietrza dymem papierosowym. Przejawem zaniedbania jest również zamykanie go w osobnym pokoju, izolowanie od rówieśników, stawianie wymagań przekraczających jego możliwości. Zaniedbywanie może przybrać formę fizyczną lub psychiczną. Zaniedbywanie psychiczne dotyczy obojętności, braku okazywania pozytywnych uczuć oraz emocjonalnego lekceważenia. Najczęściej zaniedbanie występuje w postaci zaniechania działania.

Przemoc w rodzinie charakteryzuje się następującymi cechami:

- jest intencjonalna – jest to zamierzone działanie mające na celu kontrole i podporządkowanie ofiary,
- siły są nierównomierne – jedna ze stron zawsze ma przewagę nad drugą, ofiara jest słabsza, a sprawca silniejszy,
- narusza prawa i dobra osobiste – m.in. prawo do nietykalności fizycznej, godności i szacunku,
- powoduje cierpienie i ból – jest narażeniem zdrowia i życia ofiary, powoduje, że ofiara doświadczając bólu ma mniejszą zdolność do samoobrony.

Cechą przemocy jest również cykliczność. Badania pokazują, że związki, w których dochodzi do przemocy przechodzą cyklicznie przez 3 fazy przemocy:

1. faza narastania napięcia,
2. faza gwałtownej przemocy,
3. faza miodowego miesiąca.

Pierwsza z tych faz to czas, kiedy osoba stosująca przemoc jest stale poirytowana. Jej złość wywołuje każdy drobiazg. Najczęściej aby poprawić swoje samopoczucie poniża ofiarę. Prowokuje kłótnie i staje się coraz bardziej niebezpieczna. Ofiara przemocy, aby jakoś opanować sytuację uspokaja sprawcę, spełnia jego zachcianki i polecenia, przeprasza go.

W drugiej fazie osoba stosująca przemoc staje się gwałtowna, wpada w szał i wyładowuje się. Eksplozję jego złości powoduje przeważnie mało znaczący drobiazg. Skutkiem przemocy są wtedy obrażenia fizyczne. Ofiara czuje się wtedy bezradna, a kiedy atak mija czuje wstyd i przerażenie.

Ostatnia faza cyklu przemocy jest czasem, kiedy sprawca żałuje swojego zachowania i nagle staje się innym człowiekiem. Okazuje wtedy skruchę i obiecuje, że nigdy więcej taka sytuacja się nie

powtórzy. Zwykle znajduje wytłumaczenie dla swojego zachowania. Przekonuje, że taka sytuacja była jednorazowym incydentem, staje się znowu osobą troskliwą i dobrą. Największe zagrożenie tej fazy wiąże się z tym, że przemoc w kolejnym cyklu staje się bardziej gwałtowna.

RODZAJ PRZEMOCY	Katalog zachowań
PRZEMOC FIZYCZNA	popychanie, odpychanie, obezwładnianie, przytrzymywanie, policzkowanie, szczypanie, kopanie, duszenie, bicie otwartą ręką i pięściami, bicie przedmiotami, ciskanie w kogoś przedmiotami, parzenie, polewanie substancjami żrącymi, użycie broni, porzucanie w niebezpiecznej okolicy, nieudzielanie koniecznej pomocy, itp.
PRZEMOC PSYCHICZNA	wyśmiewanie poglądów, religii, pochodzenia, narzucanie własnych poglądów, karanie przez odmowę uczuć, zainteresowania, szacunku, stała krytyka, wmawianie choroby psychicznej, izolacja społeczna (kontrolowanie i ograniczanie kontaktów z innymi osobami), domaganie się posłuszeństwa, ograniczanie snu i pożywienia, degradacja werbalna (wyzywanie, poniżanie, upokarzanie, zawstydzanie), stosowanie gróźb, itp.
PRZEMOC SEKSUALNA	wymuszanie pożycia seksualnego, wymuszanie nieakceptowanych pieszczot i praktyk seksualnych, wymuszanie seksu z osobami trzecimi, sadystyczne formy współżycia seksualnego, demonstrowanie zazdrości, krytyka zachowań seksualnych partnera, itp.
PRZEMOC EKONOMICZNA	odbieranie zarobionych pieniędzy, uniemożliwianie podjęcia pracy zarobkowej, nie zaspakajanie podstawowych, materialnych potrzeb rodziny, itp.

Przemoc w rodzinie zawsze jest działaniem destrukcyjnym. Dlatego tak ważne jest, aby na nią reagować.

Pomoc osobie doświadczającej przemocy obejmuje bardzo szeroki obszar działań. Strategicznym celem pomagania jest działanie zmierzające do odbudowy „konstruktywnej mocy” drugiego człowieka, która wyrażałaby się nie tylko w dostarczeniu wiedzy na temat przemocy, lecz bardziej w wewnętrznym przekonaniu osoby o własnej kompetencji i prawie do godności. Jest to pomoc interdyscyplinarna – ofiara ma możliwość skorzystania z pomocy wielu służb, których obowiązkiem jest udzielenie jej wsparcia. Ofiary przemocy mogą skorzystać ze wsparcia w punktach konsultacyjnych, schroniskach, dzwoniąc do telefonu zaufania, mogą zostać objęte pomocą w ramach Niebieskiej Karty. Mogą również skorzystać ze wsparcia psychologicznego i terapii.

Zapobieganie przemocy wymaga wieloaspektowych działań. Samo karanie sprawcy przynosi ograniczone efekty – nie zmienia jego sposobu myślenia i działania. Po odbyciu kary wraca on do domu i najczęściej podejmuje stary sposób zachowania wiążący się ze stosowaniem przemocy. Należy zatem działania zapobiegające prowadzić wielotorowo: od profilaktyki po pracę z osobami doświadczającymi przemocy i jej sprawcami.

II. WYKAZ AKTÓW PRAWNYCH

Program będzie realizowany w oparciu o następujące akty prawne:

1. Ustawę z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (t. j. Dz. U. z 2020 r. poz. 218 z późn. zm.);
2. Uchwała Nr 16 Rady Ministrów z dnia 1 lutego 2021 r. w sprawie ustanowienia Krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na rok 2021 (M.P. 2021, poz. 235);
3. Ustawę z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej (t. jDz. U. z 2020 r. poz. 1876 z późn. zm.);
4. Ustawę z dnia 30 kwietnia 2020 r. o zmianie ustawy – Kodeks postępowania cywilnego oraz niektórych innych ustaw (t.j. Dz.U. 2020 poz. 956);
5. Ustawę z dnia 25 lutego 1964 r. - Kodeks rodzinny i opiekuńczy (t. j. Dz. U. z 2020 r. poz. 1359);
6. Ustawę z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (t. j. Dz. U. z 2019 r. poz. 2277 z późn. zm.);
7. Ustawę z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (t. j. Dz. U. z 2019 r. poz. 852 z późn. zm.);
8. Ustawę z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t.j. Dz. U. z 2020 r. poz. 821 z późn. zm.).
9. Ustawę z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym (t. j. Dz. U. z 2020 r. poz. 920);
10. Ustawę z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t. j. Dz. U. z 2020 r. poz. 713 z późn. zm.);
11. Ustawę z dnia 6 kwietnia 1990 r. o Policji (t. j. Dz. U. z 2020 r. poz. 360 z późn. zm.);
12. Ustawę z dnia 6 czerwca 1997 r. - Kodeks karny (t.j. Dz. U. z 2020 r. poz. 1444 z późn. zm.);
13. Ustawę z dnia 6 czerwca 1997 r. - Kodeks postępowania karnego (t.j. Dz. U. z 2021 r. poz. 534);
14. Ustawę z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (t. j. Dz. U. z 2020 r. poz. 1057).

III. DIAGNOZA PROBLEMU SPOŁECZNEGO

W skład Powiatu Tarnogórskiego wchodzi dziewięć gmin, z czego cztery miejskie:

- Tarnowskie Góry
- Kalety
- Radzionków
- Miasteczko Śląskie

oraz pięć wiejskich:

- Krupski Młyn,
- Ożarowice,
- Świerklaniec,
- Tworóg,
- Zbrosławice

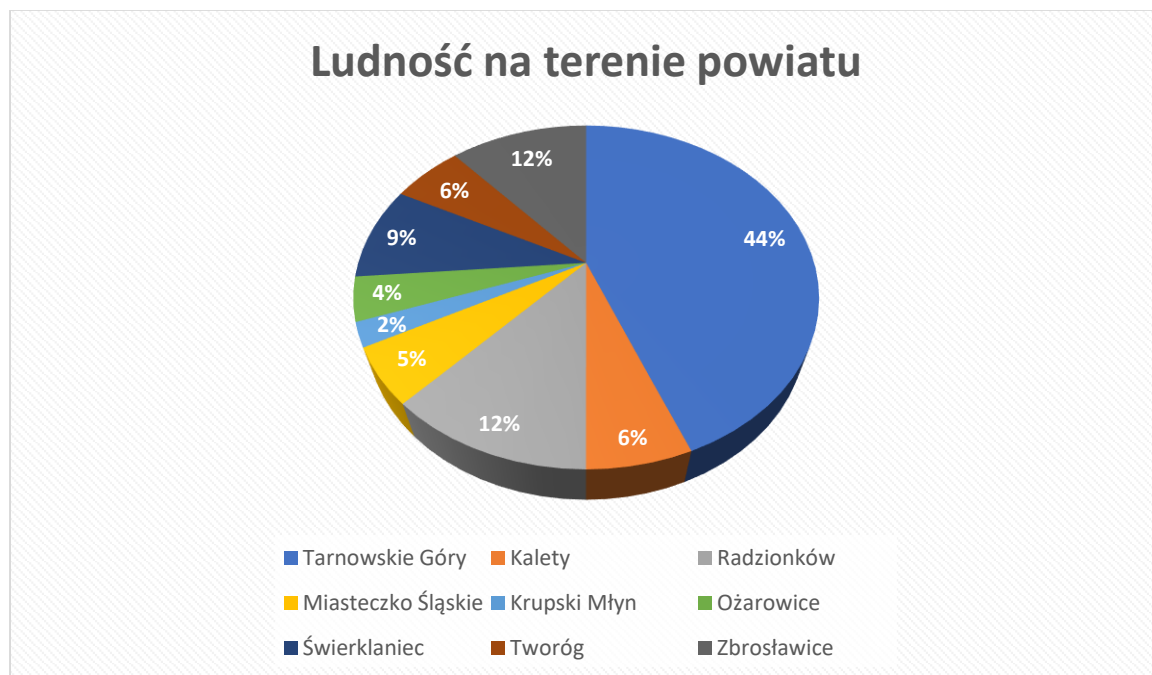
Tabela 1. Ludność poszczególnych gmin Powiatu Tarnogórskiego (<https://www.polskawliczbach.pl/>)

	Liczba ludności	Ludność na 1 km ²	Powierzchnia w km ²
Powiat ogółem	140 519	216	644
Tarnowskie Góry	61 686	733	84
Kalety	8 589	113	76
Radzionków	16 873	1274	13
Miasteczko Śląskie	7 442	110	68
Krupski Młyn	3 185	82	39
Ożarowice	5 795	125	46
Świerklaniec	12 401	268	45
Tworóg	8 287	65	125
Zbrosławice	16 261	107	148

Analizując powyższe dane, biorąc pod uwagę powierzchnię, największą gminą są Zbrosławice, które mają 148 km², co stanowi 22,98% całości powiatu. W Powiecie Tarnogórskim mieszkają ogółem 140 519 osób, z czego najwięcej, bo aż 43,9% w stolicy powiatu – Tarnowskich Górach. Najgęściej zaludnioną gminą jest Radzionków, w którym przypada 1274 osoby/ km².

Wykres 1. Liczba ludności Powiatu Tarnogórskiego.

Zjawisko przemocy domowej w Powiecie Tarnobrzegskim, diagnozowane jest za pomocą narzędzia, jakim jest Niebieska Karta. Dane zawarte w tabeli pochodzą z corocznych diagnoz zjawiska przemocy na terenie Powiatu Tarnobrzegskiego.

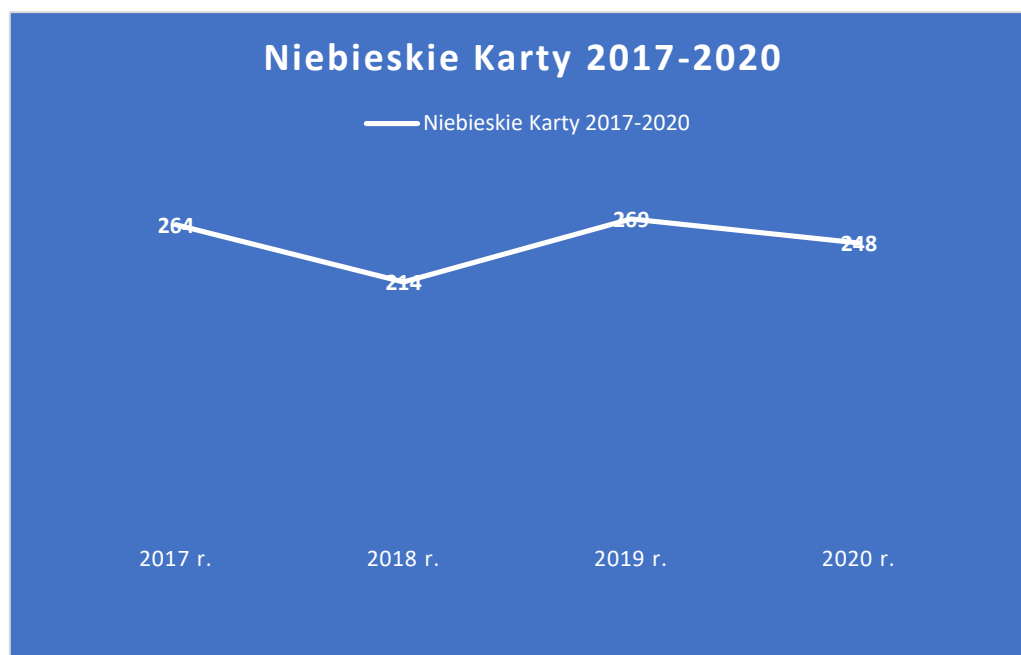
Tabela 2. Ilość sporządzonych "Niebieskich Kart" w gminach Powiatu Tarnobrzegskiego.

	2017 r.	2018 r.	2019 r.	2020 r.
Powiat ogółem	264	214	269	248
Tarnobrzegskie Góry	128	105	121	127
Kalety	16	10	13	7
Radzionków	36	30	50	33
Miasteczko Śląskie	10	12	8	6
Krupski Młyn	8	5	2	3
Ożarówice	11	4	6	14

Świerklaniec	18	20	23	25
Tworóg	4	11	19	6
Zbrosławice	33	17	27	27

Na przestrzeni 4 analizowanych lat można zauważyć, że ilość sporządzonych Niebieskich Kart utrzymuje się na podobnym poziomie. W 2018 roku sporządzono o 50 formularzy mniej niż w roku poprzednim, w 2019 roku sporządzono o 55 formularzy więcej niż w roku poprzednim, natomiast w 2020 roku o 21 formularzy mniej niż w 2019 roku.

Wykres 2. Niebieskie Karty sporządzone na terenie Powiatu Tarnogórskiego na przestrzeni od 2017 do 2020.

Liczba sporządzonych Niebieskich Kart nie oznacza, że jest ona tożsama z ilością osób doświadczających przemocy w rodzinie, którymi są zarówno kobiety, małoletni oraz mężczyźni.

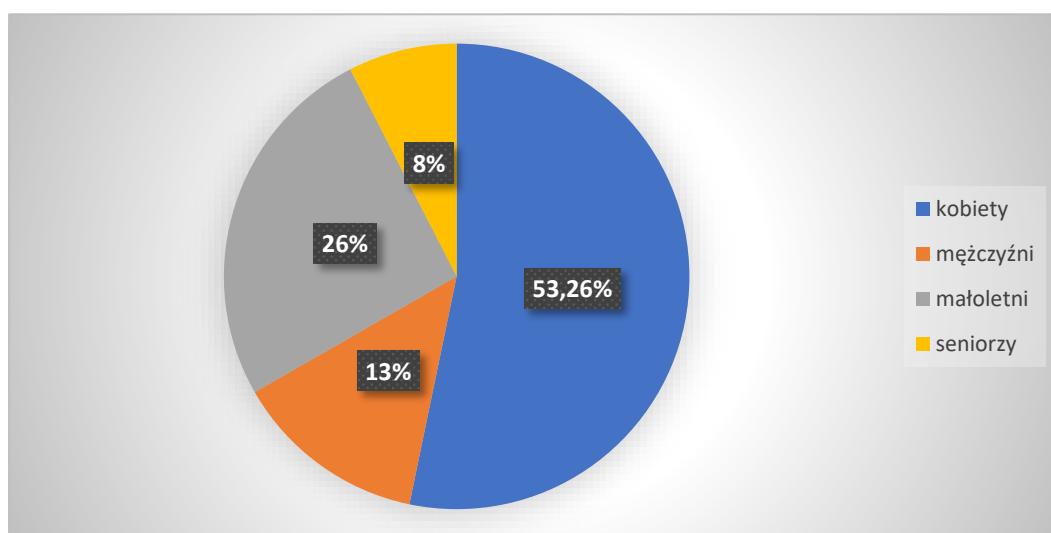
Ilość osób doświadczających takiej przemocy z podziałem na kategorie tych osób przedstawia poniższa tabela, która przedstawia skalę zjawiska w poszczególnych gminach powiatu.

Tabela 3. Liczba osób dotkniętych przemocą w rodzinie.

Rok	2017 r.			2018 r.				2019 r.				2020 r.			
Ogółem liczba osób doznających przemocy w rodzinie	468			462				552				525			
	w tym:			w tym:			z czego:	w tym:			z czego:	w tym:			z czego:
	kobiety	mężczyźni	małoletni	kobiety	mężczyźni	małoletni	seniorzy	kobiety	mężczyźni	małoletni	seniorzy	kobiety	mężczyźni	małoletni	seniorzy
Powiat ogółem	300	115	53	259	69	134	55	287	77	188	57	282	25	165	48
Tarnowskie Góry	173	18	19	122	12	21	27	127	9	24	26	147	14	35	18
Kalety	12	1	8	15	3	10	1	19	4	15	3	8	2	2	3
Radzionków	28	5	16	33	5	24	17	47	7	52	12	46	5	56	15
Miasteczko Śląskie	10	7	11	15	10	14	1	7	8	11	1	5	0	2	1
Krupski Młyn	17	0	11	17	15	25	4	17	15	25	4	1	0	0	1
Ożarówce	11	6	5	2	0	1	2	6	0	0	2	10	0	4	4
Świerklaniec	18	15	6	19	23	17	1	23	31	26	1	20	1	35	1
Tworóg	4	0	1	22	1	21	1	22	0	33	4	22	1	30	4
Zbrosławice	27	1	23	14	1	1	5	19	3	2	4	23	2	1	1

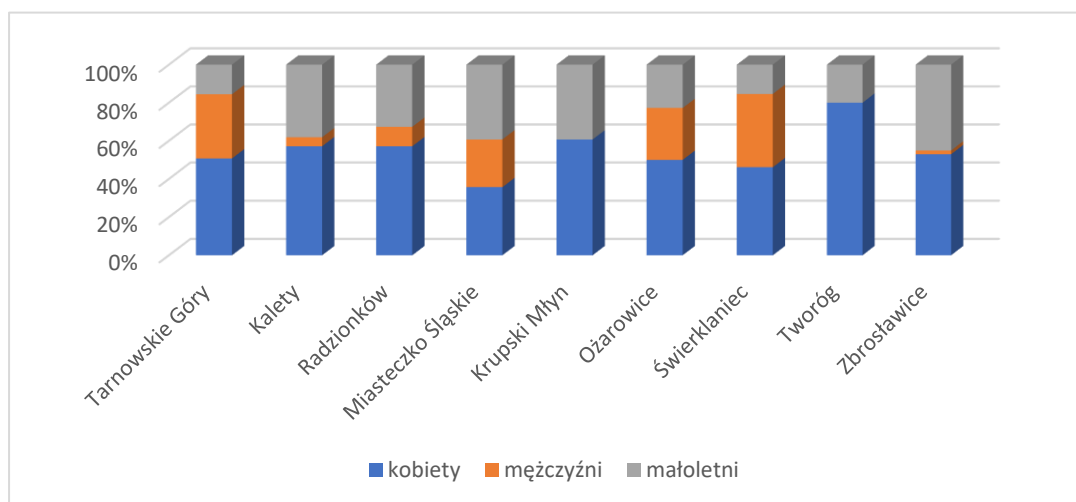
Ponadto, poniżej przedstawiono również udział procentowy osób doświadczających przemocy, którymi są kobiety, małoletni i mężczyźni oraz seniorzy. Osobami najczęściej doświadczającymi przemocy są kobiety, które stanowią ponad 53 % ogółu osób, doznających przemocy w rodzinie. Kolejną kategorią są dzieci stanowiące 26 % osób, dotkniętych przemocą. 13 % stanowią mężczyźni, natomiast 8% to seniorzy. Należy zwrócić uwagę, iż kategorię seniorów w diagnozie zjawiska przemocy dodano w 2018 roku, co może niego zaburzać wyniki. W poszczególnych diagnozach za kolejne lata kategorią najrzadziej doznającą przemocy w rodzinie są mężczyźni.

Wykres 3. Kategorie osób doświadczających przemocy w latach 2017-2020.

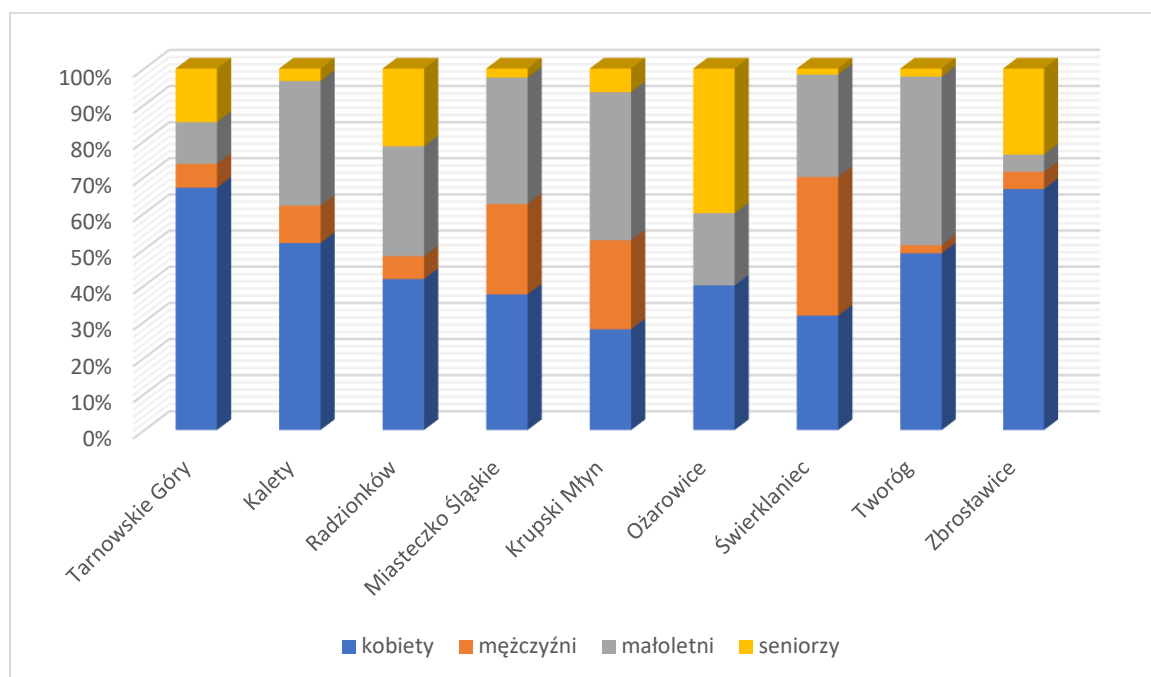
Poniżej przedstawiono w formie wykresów proporcje kategorii osób doświadczających przemocy z podziałem na wszystkie gminy Powiatu Tarnogórskiego na przestrzeni 4 lat.

Wykres 4. Kategorie osób doświadczających przemocy z podziałem na gminy w 2017 roku.

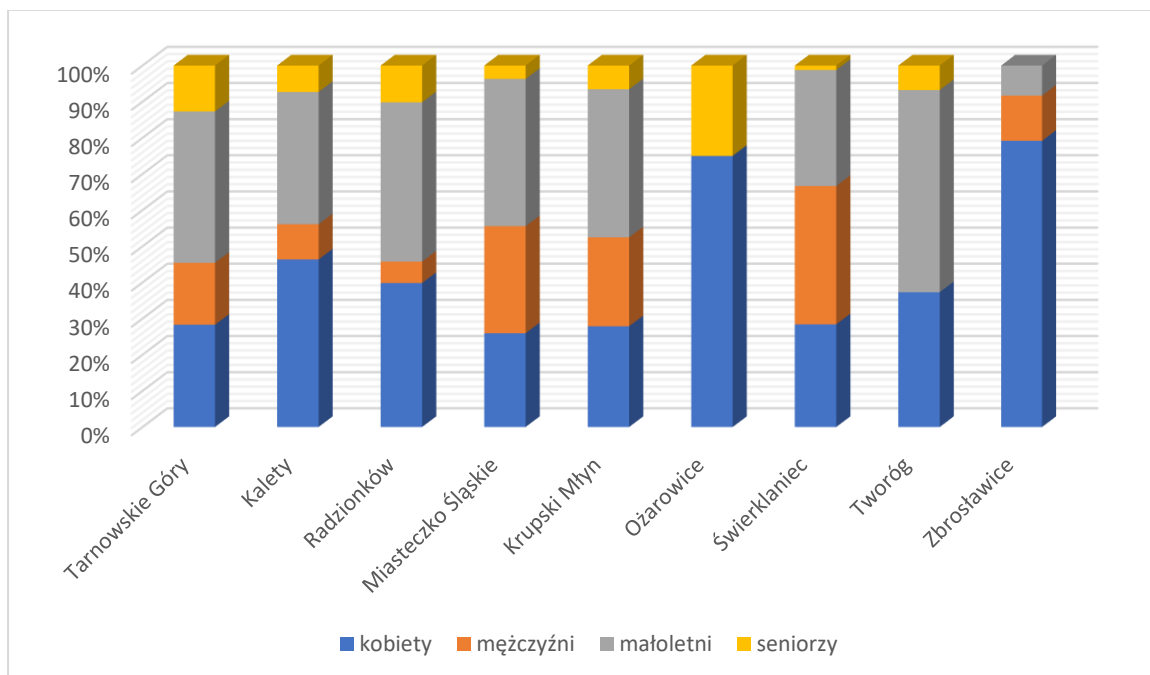
W 2017 roku największy odsetek kobiet doświadczających przemocy odnotowano w gminie Tarnowskie Góry, z kolei największy odsetek małoletnich odnotowano w gminie Zbrostawicach, natomiast mężczyzn w Świerkłańcu. Jednakże, we wszystkich gminach powiatu to kobiety i małoletni stanowią największą grupę osób doświadczających przemocy.

Wykres 5. Kategorie osób doświadczających przemocy z podziałem na gminy w 2018 roku.

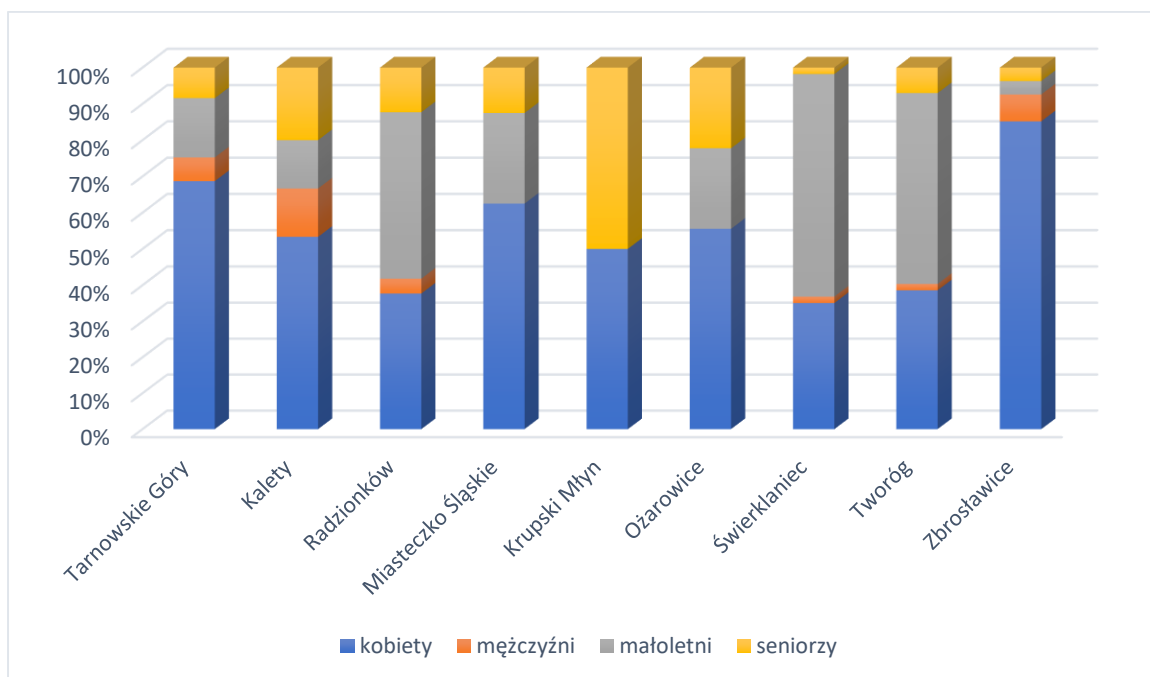
Z uwagi na starzejące się społeczeństwo, grupa seniorów staje się z każdym rokiem coraz liczniejsza i z racji swoich ograniczeń związanych ze zdrowiem lub niepełnosprawnością jest zależna od osób trzecich, a przez to narażona na doświadczenie przemocy w rodzinie. Od 2018 roku w diagnozie zjawiska przemocy zaczęto badać odsetek seniorów doświadczających przemocy w rodzinie. Za seniorów uważa się osoby po 60 roku życia. Jak wynika z danych za 2018 rok największy odsetek osób doświadczających przemocy stanowią kobiety oraz małoletni. Jak obrazuje powyższy wykres, rozpoczęcie badania odsetka seniorów było zasadne, ponieważ w każdej z gmin wykazano tę kategorię osób, a w Ożarowicach było to grupa równie liczna co kobiety.

Wykres 6. Kategorie osób doświadczających przemocy z podziałem na gminy w 2019 roku.

W 2019 roku proporcje pomiędzy kategoriami osób doświadczającymi przemocy prezentują się podobnie jak w latach poprzednich. W gminie Ożarówice oraz gminie Tworóg nie odnotowano mężczyzn doświadczających przemocy, natomiast w gminie Zbrosławice wśród doświadczających przemocy nie było seniorów.

Wykres 7. Kategorie osób doświadczających przemocy z podziałem na gminy w 2020 roku.

Diagnoza zjawiska przemocy na przestrzeni 4 lat zobrazowała ogólną tendencję dotyczącą kategorii osób doświadczających przemocy w rodzinie. We wszystkich latach grupą najczęściej doświadczającą przemocy w rodzinie są kobiety oraz małoletni. W 2020 roku w 3 gminach – Miasteczko Śląskie, Krupski Młyn oraz Ożarowice nie odnotowano mężczyzn doświadczających przemocy. Ta grupa osób od 2017 roku jest najrzadziej doświadczającą przemocy w rodzinie. Struktura osób doświadczających przemocy kształtuje się w sposób względnie stały.

Tabela 4. Odsetek osób dotkniętych przemocą w rodzinie w stosunku do liczby ludności zamieszkałej w poszczególnych gminach Powiatu Tarnogórskiego w 2020 roku.

Gmina	Liczba osób dotkniętych przemocą w rodzinie na terenie gminy	Liczba ludności zamieszkującej gminę	Procent osób dotkniętych przemocą w rodzinie
Tarnowskie Góry	196	61 686	0,32 %
Kalety	12	8 589	0,14 %
Radzionków	107	16 873	0,63 %
Miasteczko Śląskie	7	7 442	0,09 %
Krupski Młyn	1	3 185	0,03 %
Ożarowice	14	5 795	0,24 %
Świerklaniec	56	12 401	0,45 %
Tworóg	53	8 287	0,64 %
Zbrosławice	79	16 261	0,49 %

Tabela nr 4 obrazuje odsetek mieszkańców poszczególnych gmin Powiatu Tarnogórskiego według stanu na 2020 rok, które są dotknięte przemocą w rodzinie, przy uwzględnieniu liczby ludności zamieszkałej daną gminę. Można zauważyć, że największe natężenie zjawiska przemocy wobec członków rodziny odnotowano w gminie Tworóg - 0,64%, natomiast najmniejsze w gminie Krupski Młyn - 0,03%. Jak wynika z pozyskanych informacji, liczba Niebieskich Kart nie odpowiada liczbie osób dotkniętych przemocą co oznacza, iż osoba stosująca przemoc swoimi działaniami może dotknąć więcej niż jedną osobę w swojej rodzinie.

Pojawiająca się dysproporcja pomiędzy liczbą Niebieskich Kart, a ilością osób doznających przemoc może świadczyć o tym, że sprawca stosuje przemoc wobec wszystkich domowników tj. dzieci lub seniorów wspólnie zamieszkujących.

Zestawienie tych danych jest istotne, z punktu widzenia ukazania skali tego zjawiska na terenie poszczególnych gmin Powiatu Tarnogórskiego w odniesieniu do ilości mieszkańców danej gminy.

Wobec powyższych ustaleń należy zwrócić uwagę na konieczność kompleksowej ochrony osób doświadczających przemocy w rodzinie – bowiem tylko nieliczni dopuszczający się tej przemocy poddani są oddziaływaniom korekcyjno – edukacyjnym.

W latach 2017-2020 na terenie Powiatu Tarnogórskiego na podstawie informacji uzyskanych z ośrodków pomocy społecznej 2 008 osób doświadczyło przemocy w rodzinie. Na rzecz tych osób zostało założonych 995 Niebieskich Kart. W tym okresie oddziaływaniami korekcyjno-edukacyjnymi zostało objętych 61 osób, z czego 31 ukończyło program korekcyjno-edukacyjny.

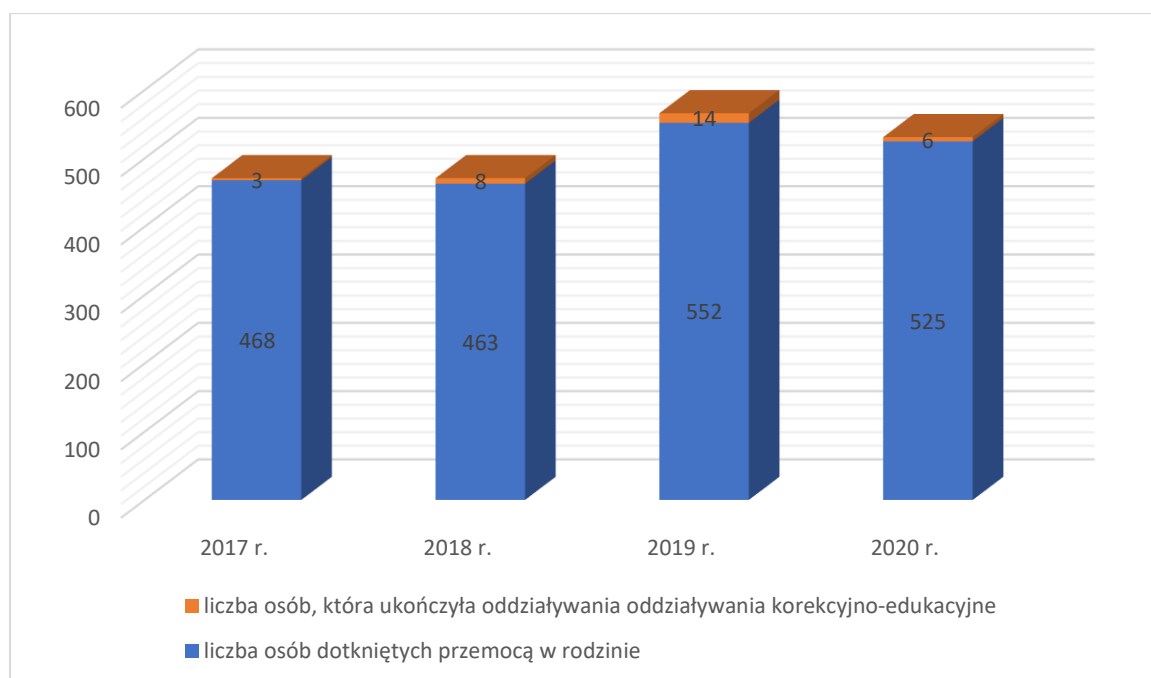
Uczestnicy programu korekcyjno-edukacyjnego są w większości kierowani do programu przez zespoły interdyscyplinarne ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie, jednak uczestnictwo w programie jest dobrowolne i wymaga zgody osoby stosującej przemoc. Wśród osób kierowanych do udziału w programie zauważa się niską motywację do uczestnictwa w programie, często wynikającą z niskiej świadomości popełnionych czynów. Program korekcyjno-edukacyjny ściśle określa warunki jego ukończenia, wymagana jest odpowiednia frekwencja, dlatego liczba osób, które ukończyły PKE jest znacznie niższa niż liczba uczestników.

Tabela 5. Oddziaływania korekcyjno-edukacyjne dla osób stosujących przemoc w rodzinie w latach 2017-2020.

	2017 rok	2018 rok	2019 rok	2020 rok
Osoby objęte oddziaływaniami korekcyjno-edukacyjnymi	13	15	22	11
Osoby, które ukończyły program korekcyjno-edukacyjny dla stosujących przemoc w rodzinie	3	8	14	6
Osoby doświadczające przemocy w rodzinie	468	463	552	525

Wykres 8. Stosunek liczby osób doświadczających przemocy do liczby osób, które ukończyły oddziaływania korekcyjno-edukacyjne.

Oferowane przez Powiat Tarnogórski formy wsparcia w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie:

- poradnictwo specjalistyczne, w tym prawne,
- program oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc,
- program oddziaływań psychologiczno-terapeutycznych dla osób stosujących przemoc w rodzinie,
- program Profilaktyczny w zakresie promowania i wdrażania prawidłowych metod wychowawczych w stosunku do dzieci w rodzinach zagrożonych przemocą w rodzinie
- Punkt Interwencji Kryzysowej,
- zapewnienie miejsca w Domu dla Matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży,

Oferowane przez gminy Powiatu Tarnogórskiego formy wsparcia w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie:

- funkcjonuje dziewięć Zespołów Interdyscyplinarnych i Grupy Robocze,

- bezpłatna pomoc prawna, psychologiczna,
- poradnictwo rodzinne, socjalne,
- pomoc materialna i finansowa,
- działania profilaktyczne w formie prelekcji, warsztatów mających na celu kształtowanie kompetencji osobistych, rozpowszechnianie materiałów o charakterze informacyjno-edukacyjnym dotyczącym zjawiska przemocy w rodzinie,
- Miasteczko Śląskie, Tarnowskie Góry zapewniają lokal interwencyjny dla osób dotkniętych przemocą w rodzinie.

Analiza SWOT systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie na terenie Powiatu Tarnogórskiego

Mocne strony	Słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> - prowadzenie specjalistycznego poradnictwa dla osób doświadczających przemocy oraz osób stosujących przemoc, - realizacja programu oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc, - realizacja programu psychologiczno-terapeutycznego dla osób stosujących przemoc w rodzinie, - realizacja programu profilaktycznego w zakresie promowania i wdrażania prawidłowych metod wychowawczych w stosunku do dzieci w rodzinach zagrożonych przemocą w rodzinie, - współpraca z samorządami gminnymi, - współpraca z ośrodkami pomocy społecznej z terenu powiatu i organizacjami prorządowymi, - współpraca z ośrodkami pomocy społecznej w tamach Zespołów Interdyscyplinarnych i grup roboczych, - dostęp do specjalistycznego wsparcia w ramach Punktu Interwencji Kryzysowej, - zapewnienie miejsca schronienia w domu dla matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży, 	<ul style="list-style-type: none"> - ograniczone zasoby finansowe do realizacji innowacyjnych przedsięwzięć z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie, - ograniczone zasoby kadrowe, - prowadzenie działań edukacyjnych w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie o niewielkim zasięgu społecznym, - trudność w dotarciu z treściami profilaktycznymi do szerszej grupy odbiorców, - utrzymująca się wysoka liczba rodzin z trudnościami opiekuńczo-wychowawczymi, - zwiększająca się liczba przypadków przemocy w rodzinie,

<ul style="list-style-type: none"> - doświadczenie w realizacji programów osłonowych i projektów z dotacji celowych w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie, - wyspecjalizowana kadra. 	
Szanse	Zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> - możliwość aplikowania o środki na realizację projektów i programów osłonowych, - profesjonalizacja kadry zajmującej się obszarem przeciwdziałania przemocy w rodzinie, - wzrost zainteresowania opinii publicznej tematyką przeciwdziałania przemocy w rodzinie, - udział w ogólnopolskich kampaniach społecznych, - podnoszenie świadomości społecznej w zakresie zjawiska przemocy w rodzinie poprzez rozpowszechnianie materiałów informacyjnych, edukacyjnych w postaci ulotek, broszur, artykułów w prasie lokalnej, - nawiązanie ścisłej współpracy z przedstawicielami służb odpowiedzialnych za kierowanie uczestników do programów oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych i psychologiczno-terapeutycznych, - dalsze podnoszenie kwalifikacji kadry pracującej w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie 	<ul style="list-style-type: none"> - brak środków finansowych na realizację działań wynikających z przyjętego programu, - niekorzystny wizerunek pomocy społecznej utrwalany przez media lokalne i ogólnopolskie, - brak odczuwalnych konsekwencji i poczucie bezkarności u osób stosujących przemoc, - istniejące w społeczeństwie przekonania i stereotypy dot. przemocy, przyzwolenie społeczne na stosowanie przemocy domowej, - nadmierna biurokracja utrudniająca szybką i skuteczną pomoc, - wzrastające zapotrzebowanie na wsparcie z systemu pomocy społecznej, - wypalenie zawodowe wywołane m.in. nadmiarem obowiązków zawodowych, przeżywaniem silnych emocji w kontakcie z problemem przemocy, nieświadomością własnych kompetencji zawodowych i granic możliwości pomocy - malejąca kontrola społeczna związana ze wzrostem izolacji społecznej poszczególnych osób czy grup społecznych,

IV. CELE PROGRAMU

Cel główny:

Zwiększenie skuteczności przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz zmniejszenie skali tego zjawiska w Powiecie Tarnogórskim.

Cele szczegółowe:

Cel 1: Zintensyfikowanie działań profilaktycznych w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Cel 2: Zwiększenie dostępności i skuteczności ochrony oraz wsparcia osób dotkniętych przemocą w rodzinie.

Cel 3: Zwiększenie skuteczności oddziaływań wobec osób stosujących przemoc w rodzinie.

Cel 4: Zwiększenie poziomu kompetencji przedstawicieli instytucji i podmiotów realizujących zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie w celu podniesienia jakości i dostępności świadczonych usług.

V. ZAŁOŻENIA PROGRAMU

W celu zwiększenia skuteczności przeciwdziałania przemocy w rodzinie, w tym realizacji celów ustawowych oraz celów wskazanych w Programie, określono cztery podstawowe obszary zawierające kierunki działań oraz sprecyzowano oddziaływania wobec różnych grup odbiorców:

1. Profilaktyka, diagnoza społeczna i edukacja społeczna:

obszar kierowany do ogółu mieszkańców Powiatu Tarnogórskiego, w tym do osób i rodzin zagrożonych przemocą w rodzinie.

2. Ochrona i pomoc osobom dotkniętym przemocą w rodzinie:

obszar kierowany do osób dotkniętych przemocą w rodzinie (w tym do: kobiet, mężczyzn, dzieci, współmałżonków lub partnerów w związkach nieformalnych, osób starszych, osób niepełnosprawnych lub osób niesamodzielnych), jak również do właściwych służb lub podmiotów zajmujących się ochroną i pomocą osobom dotkniętym przemocą.

3. Oddziaływanie wobec osób stosujących przemoc w rodzinie:

obszar kierowany do osób stosujących przemoc w rodzinie, jak również do właściwych służb lub podmiotów zajmujących się oddziaływaniem na osoby stosujące przemoc.

4. Podnoszenie kompetencji służb i przedstawicieli podmiotów realizujących działania z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie:

obszar kierowany do przedstawicieli instytucji i podmiotów realizujących zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Zmniejszenie skali zjawiska przemocy w rodzinie, pomaganie osobom dotkniętym przemocą, a także oddziaływanie na osoby stosujące przemoc jest nadrzędnym celem, który powinien łączyć działania sektora publicznego i organizacji pozarządowych.

VI. ADRESACI PROGRAMU

Program skierowany jest do:

1. Mieszkańców Powiatu Tarnogórskiego, w tym osób zagrożonych przemocą w rodzinie.
2. Osób dotkniętych przemocą w rodzinie.
3. Osób stosujących przemoc w rodzinie.
4. Świadków przemocy w rodzinie.
5. Służb zajmujących się przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie.

VII. OBSZARY, KIERUNKI DZIAŁAŃ ORAZ WSKAŹNIKI REALIZACJI PROGRAMU

Obszar 1: Profilaktyka, diagnoza społeczna i edukacja społeczna

Cel: Zintensyfikowanie działań profilaktycznych, diagnostycznych i edukacyjnych w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Lp.	Kierunki działań	Rodzaje działań	Realizatorzy	Wskaźniki
1.	Poszerzenie wiedzy ogółu społeczeństwa, w tym zainteresowanych służb na temat zjawiska przemocy w rodzinie	Diagnoza zjawiska przemocy w rodzinie na obszarze powiatu	Starostwo Powiatowe/ PCPR	- liczba przeprowadzonych diagnoz
2.	Podniesienie poziomu wiedzy i świadomości społecznej w zakresie przyczyn i skutków przemocy w rodzinie; zmiana postrzegania przez społeczeństwo problemu przemocy w rodzinie	Prowadzenie lokalnych kampanii społecznych i włączanie się w ogólnokrajowe kampanie społeczne, które: - obalają mity i stereotypy na temat przemocy w rodzinie, usprawiedliwiające jej stosowanie, - opisują mechanizmy przemocy w rodzinie oraz jednoznacznie wskazują na ich społeczną szkodliwość i społeczno-kulturowe uwarunkowania, - promują metody wychowawcze bez użycia przemocy i informują o zakazie stosowania kar cielesnych wobec dzieci przez osoby wykonujące władzę rodzicielską oraz sprawujące opiekę lub pieczę, - promują działania służące przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, w tym ochronę i pomoc dla osób doznających przemocy oraz interwencję wobec osób stosujących przemoc	Starostwo Powiatowe/ PCPR we współpracy z mediami oraz organizacjami pozarządowym	- liczba lokalnych kampanii społecznych, w tym włączenie się w ogólnokrajowe kampanie społeczne

		Współpraca pomiędzy organami samorządu terytorialnego a kościołami lub związkami wyznaniowymi na danym terenie, w celu wprowadzenia elementów edukacji na temat zjawiska przemocy w rodzinie w ramach działania poradni prowadzonych przez kościoły lub związki wyznaniowe lub programów nauk przedmałżeńskich	Starostwo Powiatowe/ PCPR we współpracy z kościołami i związkami wyznaniowymi oraz organizacjami pozarządowymi	- liczba zrealizowanych działań - liczba osób, którym udzielono informacji dotyczących przeciwdziałania przemocy w rodzinie
		Współpraca pomiędzy organami samorządu terytorialnego a organizacjami pozarządowymi, w celu wprowadzenia elementów edukacji na temat zjawiska przemocy w rodzinie w ramach działania projektów prowadzonych przez organizacje pozarządowe	Starostwo Powiatowe/ PCPR we współpracy z organizacjami pozarządowymi	- liczba zrealizowanych działań - liczba osób, którym udzielono informacji dotyczących przeciwdziałania przemocy w rodzinie
3.	Realizacja programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrona ofiar przemocy w rodzinie	Opracowanie i realizacja powiatowego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie	Starostwo Powiatowe/ PCPR	- liczba realizowanych programów przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie

Obszar 2. Ochrona i pomoc osobom dotkniętym przemocą w rodzinie

Cel: zwiększenie dostępności i skuteczności ochrony oraz wsparcia osób dotkniętych przemocą w rodzinie.

Lp.	Kierunki działań	Rodzaje działań	Realizatorzy	Wskaźniki
1.	Rozwój infrastruktury instytucji samorządowych, a także podmiotów oraz organizacji pozarządowych udzielających	Upowszechnienie baz danych istniejącej infrastruktury instytucji rządowych i samorządowych a także podmiotów oraz organizacji pozarządowych udzielających pomocy osoby dotkniętej przemocą w rodzinie w podległych im pionach organizujących	Starostwo Powiatowe	- liczba przekazanych ww. podmiotom aktualnych baz danych

	pomocy osobom dotkniętym przemocą w rodzinie oraz wypracowywanie zasad współpracy	<p>Rozbudowa sieci i poszerzanie oferty placówek wspierających i udzielających pomocy osobom dotkniętym przemocą w rodzinie, w tym:</p> <ul style="list-style-type: none"> – punktów konsultacyjnych dla osób dotkniętych przemocą w rodzinie, – ośrodków wsparcia dla osób dotkniętych przemocą w rodzinie, – domów dla matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży, – ośrodków interwencji kryzysowej, – innych placówek świadczących specjalistyczną pomoc dla osób dotkniętych przemocą w rodzinie. 	Starostwo Powiatowe/PCPR	<ul style="list-style-type: none"> - liczba utworzonych w danym roku punktów konsultacyjnych dla osób dotkniętych przemocą w rodzinie, - liczba utworzonych ośrodków wsparcia dla osób dotkniętych przemocą w rodzinie, - liczba utworzonych w danym roku domów dla matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży, - liczba utworzonych w danym roku ośrodków interwencji kryzysowej, - liczba utworzonych w danym roku innych placówek świadczących specjalistyczną pomoc dla osób dotkniętych przemocą w rodzinie
		Nawiązywanie i wzmacnianie współpracy pomiędzy instytucjami rządowymi i samorządowymi oraz organizacjami pozarządowymi w zakresie pomocy osobom dotkniętym przemocą w rodzinie	Starostwo Powiatowe/PCPR we współpracy z podmiotami lub organizacjami pozarządowymi	- liczba realizowanych projektów w zakresie pomocy osobom doświadczającym przemocy w rodzinie
2.	Upowszechnianie informacji i edukacja w zakresie możliwości i form udzielania pomocy osobom dotkniętym przemocą w rodzinie	Upowszechnianie informacji w zakresie możliwości i form uzyskania m.in. pomocy: medycznej, psychologicznej, pedagogicznej, prawnej, socjalnej, zawodowej i rodzinnej	Starostwo Powiatowe/PCPR we współpracy z mediami o zasięgu lokalnym oraz organizacjami pozarządowymi	<ul style="list-style-type: none"> - liczba opracowanych i upowszechnionych materiałów informacyjnych - liczba szacunkowa odbiorców materiałów informacyjnych
		Opracowanie i realizacja indywidualnych i grupowych działań edukacyjnych kierowanych do osób dotkniętych przemocą w rodzinie w szczególności w zakresie podstaw prawnych i zagadnień psychologicznych dotyczących reakcji na przemoc w rodzinie	Starostwo Powiatowe/PCPR	- liczba osób uczestniczących w zajęciach

3.	Udzielanie pomocy i wsparcia osobom dotkniętym przemocą w rodzinie	Realizacja procedury „Niebieskie Karty” przez uprawnione podmioty	PCPR	<ul style="list-style-type: none"> - liczba wszczętych w danym roku procedur „Niebieskie Karty”, tj. liczba sporządzonych formularzy „NK – A” przez przedstawicieli poszczególnych podmiotów wszczynających procedurę, - liczba wypełnionych formularzy „NK - A” dokumentujących kolejne zdarzenia stosowania przemocy w sprawach toczących się procedur „Niebieskie Karty”, - liczba rodzin objętych w danym roku działaniami w ramach procedury „Niebieskie Karty”, w tym ze względu na problem przemocy: psychicznej, fizycznej i seksualnej; - liczba osób w rodzinach objętych w danym roku działaniami w ramach procedury „Niebieskie Karty”, - liczba osób doświadczających przemocy w rodzinie, objętych w danym roku działaniami w ramach procedury „Niebieskie Karty”, - liczba wypełnionych formularzy „NK-C”.
		Realizowanie przez instytucje publiczne zajmujące się pomocą osobom dotkniętym przemocą w rodzinie pomocy w formie poradnictwa medycznego, psychologicznego, prawnego, socjalnego, zawodowego i rodzinnego, terapii indywidualnej lub grupowej, pomocy w formie grup wsparcia lub innych grup samopomocowych	Starostwo Powiatowe/ PCPR, (instytucje samorządowe przy współpracy z organizacjami pozarządowymi i innymi)	<ul style="list-style-type: none"> - liczba osób objętych pomocą w formie poradnictwa psychologicznego, pedagogicznego, prawnego, medycznego, socjalnego, zawodowego i rodzinnego w danej instytucji - liczba osób uczestniczących w grupach wsparcia, grupach samopomocowych

		Realizacja form pomocy programów terapeutycznych i pomocy psychologicznej, pedagogicznej, prawnej, socjalnej, rodzinnej dla osób dotkniętych przemocą w rodzinie w uzasadnionych przypadkach działania na rzecz reintegracji rodzin	Starostwo Powiatowe/ PCPR przy współpracy z organizacjami pozarządowymi	<ul style="list-style-type: none"> - liczba opracowanych i zrealizowanych programów terapeutycznych dla osób dotkniętych przemocą w rodzinie, - liczba osób uczestniczących w programach terapeutycznych osób dotkniętych przemocą w rodzinie, - liczba osób, które uczestniczyły w terapii indywidualnej psychologicznej (terapeutycznej), - liczba grup terapeutycznych, - liczba osób, które ukończyły programy terapeutyczne, - liczba grup wsparcia, - liczba osób uczestniczących w grupach wsparcia
		Zapewnienie osobom dotkniętym przemocą w rodzinie pomocy w ośrodkach wsparcia oraz w ośrodkach interwencji kryzysowej	Starostwo Powiatowe/ PCPR	<ul style="list-style-type: none"> - liczba powiatowych ośrodków wsparcia, - liczba miejsc w powiatowych ośrodkach wsparcia, - liczba osób dotkniętych przemocą w rodzinie, które skorzystały z miejsc w powiatowych ośrodkach wsparcia, w tym z pomocy w formie schronienia - liczba domów dla matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży, - liczba miejsc w domach dla matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży, - liczba ośrodków interwencji kryzysowej, - liczba miejsc w ośrodkach interwencji kryzysowej, - liczba osób dotkniętych przemocą w rodzinie, które skorzystały z miejsc w ośrodkach interwencji kryzysowej, w tym z pomocy w formie schronienia

		Zapewnienie osobom dotkniętym przemocą w rodzinie pomocy w specjalistycznych ośrodkach wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie	Starostwo Powiatowe/ PCPR	-liczba specjalistycznych ośrodków wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie, -liczba miejsc w specjalistycznych ośrodkach wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie -liczba osób dotkniętych przemocą w rodzinie, które skorzystały z różnych form pomocy w specjalistycznych ośrodkach wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie w tym z pomocy w formie schronienia
		Tworzenie i zwiększanie zakresu działania oraz dostępności do lokalnych telefonów zaufania, interwencyjnych lub informacyjnych dla osób dotkniętych przemocą w rodzinie	Starostwo Powiatowe/ PCPR	- liczba lokalnych linii telefonicznych dla osób doznających przemocy w rodzinie - liczba przeprowadzonych rozmów i interwencji
		Zapewnianie bezpieczeństwa krzywdzonym dzieciom w trybie art. 12a ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie	Starostwo Powiatowe/ PCPR	- liczba dzieci, które zostały odebrane z rodziny w razie bezpośredniego zagrożenia życia lub zdrowia w związku z przemocą w rodzinie
4.	Monitoring działań pomocowych	Monitoring pomocy udzielanej rodzinom dotkniętym przemocą	Starostwo Powiatowe/ PCPR	- liczba osób monitorowanych po opuszczeniu specjalistycznych ośrodków wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie, u których przemoc w rodzinie ustała - liczba corocznych raportów i analiz czynników sprzyjających i utrudniających skuteczną pomoc osobom dotkniętym przemocą w rodzinie

Obszar 3. Oddziaływanie na osoby stosujące przemoc w rodzinie

Cel: zwiększenie skuteczności oddziaływań wobec osób stosujących przemoc w rodzinie.

L p.	Kierunki działań	Rodzaje działań	Realizatorzy	Wskaźniki
1.	Tworzenie i rozszerzanie oferty oddziaływań wobec osób stosujących przemoc w rodzinie, realizowanych przez instytucje rządowe i samorządowe, a także podmioty oraz organizacje pozarządowe, a także wypracowanie i doskonalenie zasad współpracy między tymi instytucjami i podmiotami oraz organizacjami pozarządowymi i wdrażanie do realizacji	Ewidencjonowanie instytucji rządowych i samorządowych, podmiotów oraz organizacji pozarządowych, które realizują wszelkie działania adresowane do osób stosujących przemoc w rodzinie	Starostwo Powiatowe/ PCPR we współpracy z organizacjami pozarządowymi	- aktualizowane na stronie internetowej powiatu (starostwo powiatowe) informatora zawierającego bazy teled adresowe podmiotów oraz organizacji pozarządowych realizujących oddziaływanie wobec osób stosujących przemoc w rodzinie, wraz ze wskazaniem zakresu oddziaływań wobec sprawców przemoc w rodzinie
		Przesyłanie informatorów zawierających aktualne bazy teled adresowe podmiotów oraz organizacji pozarządowych realizujących oddziaływanie wobec osób stosujących przemoc w rodzinie z danego powiatu właściwym miejscowo prezesom sądów rejonowych, prokuratorom rejonowym, komendantom powiatowych/miejskich Policji, komendantom oddziałów Żandarmerii Wojskowej oraz wchodzącym w obręb powiatu gminom dwa razy w roku do dnia 30 stycznia i do dnia 31 lipca każdego kolejnego roku	Starostwo Powiatowe/ PCPR	- przekazanie wskazanym podmiotom aktualnego informatora zawierającego bazy teled adresowe w wersji elektronicznej

2.	Interweniowanie oraz reagowanie właściwych służb na stosowanie przemocy w rodzinie	Oddziaływania wobec osób stosujących przemoc w rodzinie, w tym w ramach procedury „Niebieskie Karty”	PCPR	- liczba osób objętych procedurą „Niebieska Karta”, wskazanych jako osoby stosujące przemoc w rodzinie
		Aktywność i współdziałanie oraz wymiana informacji pomiędzy służbami w zakresie monitoringu zachowań osób uprzednio skazanych za stosowanie przemocy w rodzinie	PCPR	- liczba przekazanych organom ścigania i wymiaru sprawiedliwości (ew. sądu) informacji przez inne służby, w tym zwłaszcza przez pracowników socjalnych o ponownym stosowaniu przemocy w rodzinie przez osoby uprzednio skazane za tego rodzaju
3.	Realizowanie wobec osób stosujących przemoc w rodzinie programów oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych zmierzających do zaprzestania stosowania przemocy w rodzinie	Opracowanie i realizacji programów oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc w rodzinie w warunkach wolnościowych i w jednostkach penitencjarnych	Starostwo Powiatowe/ PCPR z możliwością współpracy z organizacjami pozarządowymi	- liczba edycji programów oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych
		Monitorowanie udziału osób stosujących przemoc w rodzinie w oddziaływaniach korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc w rodzinie	Starostwo Powiatowe PCPR	– liczba podmiotów realizujących programy oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych, – liczba osób przystępujących do uczestnictwa w programach oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych, – liczba osób, które ukończyły programy oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych.
		Zapewnienie dostępu do programów korekcyjno-edukacyjnych w powiecie poprzez całoroczną dostępność miejsc w realizowanych programach	Starostwo Powiatowe/ PCPR we współpracy z organizacjami pozarządowymi	- umożliwienie uczestnictwa w programach oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych przez cały rok

		Badanie skuteczności programów oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych kierowanych do osób stosujących przemoc w rodzinie poprzez monitorowanie ich zachowań przez okres do 3 lat po ukończeniu programu korekcyjno-edukacyjnego	Starostwo Powiatowe/ PCPR	- liczba osób stosujących przemoc w rodzinie, które po ukończeniu programu powróciły do zachowań polegających na stosowaniu przemocy w rodzinie
4.	Realizowanie programów psychologiczno-terapeutycznych dla osób stosujących przemoc w rodzinie zmierzających do zmiany wzorców zachowań	Monitorowanie udziału osób stosujących przemoc w rodzinie w oddziaływaniach psychologiczno-terapeutycznych dla osób stosujących przemoc w rodzinie	Starostwo Powiatowe/ PCPR we współpracy z organizacjami pozarządowymi	- liczba podmiotów realizujących programy psychologiczno-terapeutyczne dla osób stosujących przemoc w rodzinie - liczba osób, które przystąpiły do programów psychologiczno-terapeutycznych - liczba osób, które ukończyły programy psychologiczno-terapeutyczne
		Badanie skuteczności programów psychologiczno-terapeutycznych dla osób stosujących przemoc w rodzinie	Starostwo Powiatowe/ PCPR we współpracy z organizacjami pozarządowymi	- liczba osób stosujących przemoc w rodzinie, które po ukończeniu programu psychologiczno-terapeutycznego powróciły do zachowań polegających na stosowaniu przemocy w rodzinie
5.	Realizowanie programów wspierających dla osób stosujących przemoc w rodzinie zmierzających do utrwalenia i wzmocnienia zmian zapoczątkowanych oddziaływaniami korekcyjno-edukacyjnymi lub psychologiczno-terapeutycznymi	Opracowanie i realizacja oddziaływań edukacyjnych lub/i wspierających dla osób stosujących przemoc w rodzinie, które ukończyły program korekcyjno-edukacyjnych lub psychologiczno-terapeutyczny	Starostwo Powiatowe/ PCPR we współpracy z organizacjami pozarządowymi	- liczba programów wspierających realizowanych w powiecie - liczba osób uczestniczących w programach wspierających dla osób stosujących przemoc w rodzinie

Obszar 4. Podnoszenie kompetencji, rozwijanie i doskonalenie umiejętności służb i przedstawicieli podmiotów realizujących działania z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie

Cel: Podnoszenie jakości i dostępności świadczonych usług poprzez rozwijanie i doskonalenie kompetencji przedstawicieli instytucji i podmiotów realizujących zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Lp.	Kierunki działań	Rodzaje działań	Realizatorzy	Wskaźniki
1.	Podnoszenie kompetencji osób realizujących zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie	Diagnozowanie potrzeb szkoleniowych członków zespołów interdyscyplinarnych oraz grup roboczych w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie	Starostwo Powiatowe/ PCPR	- liczba diagnoz potrzeb szkoleniowych - liczba uczestników szkoleń z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie
2.	Wzmacnianie kompetencji zawodowych oraz przeciwdziałanie wypaleniu zawodowemu osób realizujących zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie	Wdrożenie systemu wsparcia dla osób pracujących bezpośrednio z osobami doświadczającymi przemocy w rodzinie i z osobami stosującymi przemoc, w formie m.in. superwizji, coachingu, doradztwa, grup wsparcia	Starostwo Powiatowe/ PCPR	- liczba osób poddanych różnym formom poradnictwa i wsparcia psychologicznego - liczba zrealizowanych spotkań superwizyjnych - liczba osób uczestniczących w spotkaniach superwizyjnych

VIII. PRZEWIDYWANE EFEKTY REALIZACJI PROGRAMU

Zakłada się, że zadania realizowane w ramach Programu doprowadzą do zwiększenia skuteczności pomocy i wsparcia osobom i rodzinom zagrożonym i dotkniętym przemocą poprzez:

- podniesienie poziomu świadomości społecznej w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz zwiększenie wiedzy na temat mechanizmów i skutków przemocy,
- rozwój, wzmocnienie i upowszechnienie działań profilaktycznych w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie,
- podniesienie jakości usług świadczonych na rzecz osób i rodzin zagrożonych bądź doświadczających przemocy,

- zwiększenie dostępności do pomocy specjalistycznej osobom i rodzinom doświadczającym przemocy, w tym zapewnienie miejsc w całodobowych placówkach udzielających pomocy,
- zintensyfikowanie i podniesienie jakości działań w stosunku do osób stosujących przemoc w rodzinie, w tym rozwój:
  - programów oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych,
  - programów psychologiczno-terapeutycznych,
  - innych – uzupełniających korekcję i terapię osób stosujących przemoc w rodzinie
- podniesienie kwalifikacji i wzrost kompetencji osób zajmujących się świadczeniem usług dla osób i rodzin zagrożonych i dotkniętych przemocą oraz osób ją stosujących.

IX. REALIZATORZY PROGRAMU

Realizatorem Programu jest Powiat Tarnogórski za pośrednictwem Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Tarnowskich Górach przy współpracy podmiotów lub organizacji pozarządowych oraz kościołów i związków wyznaniowych, ośrodków pomocy społecznej z terenu Powiatu Tarnogórskiego, Policji, Sądu, Prokuratury i placówek oświatowych oraz jednostek ochrony zdrowia.

X. ŹRÓDŁA FINANSOWANIA

Powiatowy Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie będzie finansowany ze środków własnych jednostek go realizujących oraz środków budżetu państwa w ramach dotacji celowej i programów osłonowych. Możliwy jest także wkład rzeczowy i osobowy jednostek realizujących program.

XI. MONITORING I SPRAWOZDAWCZOŚĆ

Monitorowanie realizacji Programu będzie odbywać się przez sprawozdawczość dokonywaną w oparciu o wskaźniki działań określonych w Programie. Dane zebrane za rok 2021 będą danymi wyjściowymi do monitoringu

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Tarnowskich Górach prześle sprawozdanie z realizacji Programu w ramach sprawozdania z działalności PCPR za poprzedni rok.

Uzasadnienie

Zgodnie art. 6 ust. 3 pkt 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (tekst jednolity: Dz. U. z 2020 r. poz. 218 z późn. zm.) do zadań własnych powiatu zalicza się opracowanie i realizację powiatowego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie.

Program stanowi podstawę do realizacji stosunkowo trwałych metod przeciwdziałania przemocy w rodzinie, które będą podejmowane w ramach powiatowego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Dokument wyznacza cele i działania, których wdrożenie powinno w znaczny sposób przyczynić się do zniwelowania problemu przemocy w rodzinie w powiecie oraz zminimalizować jego skutki. Powiatowy Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie realizowany w Powiecie Tarnogórskim w latach 2021-2024 jest kontynuacją oraz uzupełnieniem działań podejmowanych w ramach wcześniejszego Programu przyjętego uchwałą nr XXVIII/242/2016 Rady Powiatu Tarnogórskiego z dnia 20 grudnia 2016 roku w sprawie przyjęcia „Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie realizowanego w Powiecie Tarnogórskim w latach 2017-2020”.

Mając powyższe na uwadze podjęcie stosownej uchwały jest zasadne.